

כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים

שזכרון חושבים / 23 יוני 2017

קו נטוי 23 / שיכרון חושים

כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים

תוכן עניינים

קו נטוי 23

תשרי תשפ"ה

נובמבר 2024

עורכים: ד"ר יחיל צבן, ד"ר אלה קריגר
עורכים מייסדים: פרופ' משה ב. יצחקי, עידית לבבי גבאי
עוזרת עריכה: יובל מסאס

מערכת

ד"ר אילת אטינגר, ראשת החוג החוג לספרות, לדרמה ולכתיבה יצירתית
פרופ' עודד הירש, ראש המכון לאמנות
נעה צורן, מנהלת המכון לאמנות

הנהלת אורנים

פרופ' שמעון עמר, נשיא
ד"ר יפעת שאשא-ביטון, משנה לנשיא
תמר אנגל, מנכ"לית

עריכה לשונית: רות זית

ניקוד: אלי אורן

עיצוב גרפי והפקה: עופרי פורטיס, הגר מסר
דפוס: ע.ר הדפסות בע"מ

כתובת המערכת

קו נטוי, כתב עת לספרות ולאמנות
המרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים
דואר טבעון 3600600
kav-natui@oranim.ac.il

© כל הזכויות שמורות ליוצרים ולמרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים

פתח דבר

יעל דרייזין רבו

راوية جرجورة بربارة

ראויה בורבארה

ליאל עמרן

רועי גולדשטיין

לובנא נוואטחה מאהלי

לנה קרייניץ

רגד סואעד

أحمد عمر

אחמד עומר

עוביידה דחלה

דליה כספי

דליה כספי

דיאלה מדאח־חלבי

תאיו פסי

מיה גנוט ברזילי

דניאל וייסרמן

טל סנטור

טל פרידמן

לנה קרייניץ

רינת ביינין מאירי

ינאי קלנר

לנה קרייניץ

חובב רשלבך

חובב רשלבך

מרינה פוזנר

על ההשראה

وراء الدار

מאחורי הבית

מים על הירח

על־חושי

ללא כותרת

*

ריקוד הנחשים 2

نهر الغسل وُبحيرة الحليب

נהר הדבש ואגם החלב

טבע מעוות

ביום אחד

זה רק גיל

בין העבר להווה

נוסטלגיה

שלמה ושבורה

סרנדה לאב ובת

התנהגות כפייתית

פְּרָאמִין

בלוויה

הרמוניה של אי־סדר

גנב הדלק

*

סתיו באמסטרדם

הגן הנטוש

Bread And Butter

7

9

10

11

12

14

15

16

17

19

23

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43	רעידת אדמה	מוניקה אוחדה
45	דְיוֹקָן עֶצְמִי	מורן דעקה
46	אימהות	ליאור וקסלר
47	מונה ליזה	תאיו פסי
49	הערצת עגל הזהב	עדינה קיי
51	Wind of change	מור אפגין
52	רגליים	יונה מייזליש
53	*	לנה קרייניץ
54	יצירה	לנה קרייניץ
55	דיוקן עצמי עם ג'וינט	אופיר בן סדון
55	אושקוש עולה בלהבות	אופיר בן סדון
56	כמעט בייקון	ליה נברו
57	*	לנה קרייניץ
59	פאבלו	ליה נברו
60	שומעת חיפושית	יובל מסאס
62	ריקוד הנחשים	רגד סואעד
63	רוֹצֵה לא רוֹצֵה	ע. שיר דר־לב
64	אירוע	רעי רביב
65	מעצר (שיר נ', שדרות רוטשילד)	רעי רביב
67	הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה	אמילי דיקנסון
68	The Lift	עודד הירש
70	חוף מבטחים	גלעד רייכנבאום
72	רזומה	דורותי פארקר
73	בנג'י! בייבי	הדר בן מאיר
74	קרוסלה	ינאי קלנר
77		רשימת המשתתפים
80		רשימת קישורים

פתח דבר

באוגוסט, מעט לפני שהגיליון הקודם בנושא "מטבח" ירד לדפוס, הוחלט שנושא הגיליון הבא יהיה "שיכרון חושים". זהו המשך טבעי והגיוני לריחות ולטעמים של מאכלים ותבשילים, ולבחינת הזיקות בין החושים השונים ובין החוויה האמנותית. לשמחתנו, עם פרסום הקול הקורא נענינו מייד בשורה של יצירות חזותיות ומילוליות שעסקו בעונג, התעלות ואסתטיקה.

אך שבעה באוקטובר, על המאורעות הקשים שבו והתמורות העמוקות שהוא מחולל בחברה ובתרבות בישראל, העמיד את נושא הגיליון באור אחר, אור אפל. נראה היה תפל, ואפילו מנותק, לפרסם יצירות על הנאות חושיות, על מיניות ואהבה ועל עוררות גופנית-אמנותית, כאשר מצוקות נפשיות, חרדות, וייאוש הן התחושות ששוררות כיום בארץ.

כשחזרנו לקרוא ולהתבונן ביצירות שנשלחו, הבחנו מהר כיצד חלק גדול מהן מסמנות את רגע הנפילה אל תוך תהומות הייאוש והתוהו, לאחר ההתענגות. יצירות רבות שינו את משמעותן וקיבלו רובד נוסף, אקטואלי ומצמרר. הצללים שבהן התארכו והעמיקו. יצירות אחרות, מבלי להתכוון, הפכו לעדויות על האתמול השפוי שאבד לבלי שוב, ונמצאו כמה שכמסו בתוכן נבואה קודרת. מצטרפות אליהן יצירות חדשות שנשלחו והביעו בצורה עזה וכואבת את המשבר הנפשי והערכי שאליו נקלעה מדינת ישראל.

גם הביטוי 'שיכרון חושים' שינה את טעמו ואת משמעותו. ההתעלות החושית נדמית כעת כגאווה נפשית, היבריס, התבשמות והשתכרות עצמית. כך למשל, ינאי קלנר בנה מתקן המייצר תנועה סיבובית מלוחות עץ וממנוע. הכוח הצנטריפוגלי מושך את הדליים החוצה ומדמה תחושת התעלות חסרת תכלית הממוקמת באתר בנייה. בוידאו של הדר בן מאיר מוצע רגע קתרטי של קפיצה אל הלא נודע, לאחר ריצה בסיבובים, ובשיר של תאיו פסי, 'נוסטלגיה', "השעון מתקתק / הזמן הולך לאחור / ומתקדם נגדי".

יעל דרייזין רבו
על ההשראה, 2023
 שמן על עץ, 120×90 ס"מ

נפילה, התמוטטות וחבטה בקרקע הן מוטיבים חוזרים בגיליון הנוכחי. הקונפליקט בין כוחות ההתעלות של הנפש ובין כוחות הכבידה של המציאות מעסיק רבות מהיוצרות. "ריקוד הנחשים" של רגד סואעד הוא מיצב רצפה של הדפסים. המשתתפות מהלכות בין חלקי הפאזל אשר הרכבתו הייתה עשויה לשחזר רגע אומניפוטנטי שלפני הנפילה מגן עדן. ואילו בחצר האחורית אצל יעל דרייזין רבו, הנפילה המיתולוגית הופכת לקריסה אל גבולו התחתון של פורמט הציור. ילדים עירומים משחקים באדמה בוצית שנוטה על צידה. בשיר 'יצירה' של לנה קרייניץ, אלו המילים עצמן אשר "חונקות בגרון / מתפרצות / נשברות / לרגלי".

היצירות בגיליון מציגות ביתר חריפות את הממד הטראגי של ההשתכרות מהעצמי, ואף, אולי, מעניקות נחמה שעדיין קיימים שיכרונות קטנים שאינם מבקשים להזיק ודבקים בטוב. גלעד רייכנבאום מתאר בסרטו 'חוף מבטחים' התמודדות עם מאניה דפרסיה. החשיפה בסרט מעלה שאלות מוסריות וחינוכיות, ופותחת צוהר אל חווית חיים פרטית אשר מיטיבה לבטא הלך רוח תקופתי. בסדרת התחריטים של ליאל עמרן, ידיים פצועות פונות בתחינה אל כדור מרחף של ירח עגול. המדרגות הלולייניות במגדל המים בטבעון הופכות למסלול עלייה לרגל, ובסיפור "רעידת אדמה" מאת מוניקה אוחדה, מנסה זוג נשים לגבור באהבתן על האסון שבחוף.

אנו מקווים שבתוך הגיליון הזה ימצאו גם רגעים כאלה, של נחמה ותקווה.

יחיל צבן ואלה קריגר
 עורכי הגיליון

ראויה גרורה ברורה

ורא האר

ורא האר האסרא תפצחא
ורא האר האגרא תפצחא

ורא האר האגרא מהרה
חמל יומא אהאלא האדה
חנ לף שואר המנה
ורמל לנא אהאלא האנה
ומא האדה הארוף תפצחא
ורא האר האסרא תפצחא.

**

ורא האר חנא חנא
נפץ ברמל מאי חנא
תפצחא האסרא חנא
ופרצחא חנא חנא
ולמ חנא האסרא תפצחא
ורא האר האסרא תפצחא

**

0.2.24

ורא האר האסרא מהרה
וחמל ונפץ חנא
נפץ, חנא חנא
וחנא חנא חנא
ומא האדה האסרא תפצחא
ורא האר האסרא תפצחא

**

אברץ חנא חנא
וכנא חנא חנא
זכרא חנא חנא
אשר חנא חנא
ומא חנא חנא
ורא האר האסרא תפצחא
ורא האר האסרא תפצחא

ראויה ברורה

מאחורי הבית

[מערבית: נביל חנא]

מאחורי הבית חנא חנא
מאחורי הבית חנא חנא

מאחורי הבית חנא חנא
שפא חנא חנא
חנא חנא חנא
ומא חנא חנא
שפא חנא חנא
מאחורי הבית חנא חנא

**

מאחורי הבית חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
שפא חנא חנא
חנא חנא חנא
מאחורי הבית חנא חנא

**

5.2.2024

מאחורי הבית חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
מאחורי הבית חנא חנא

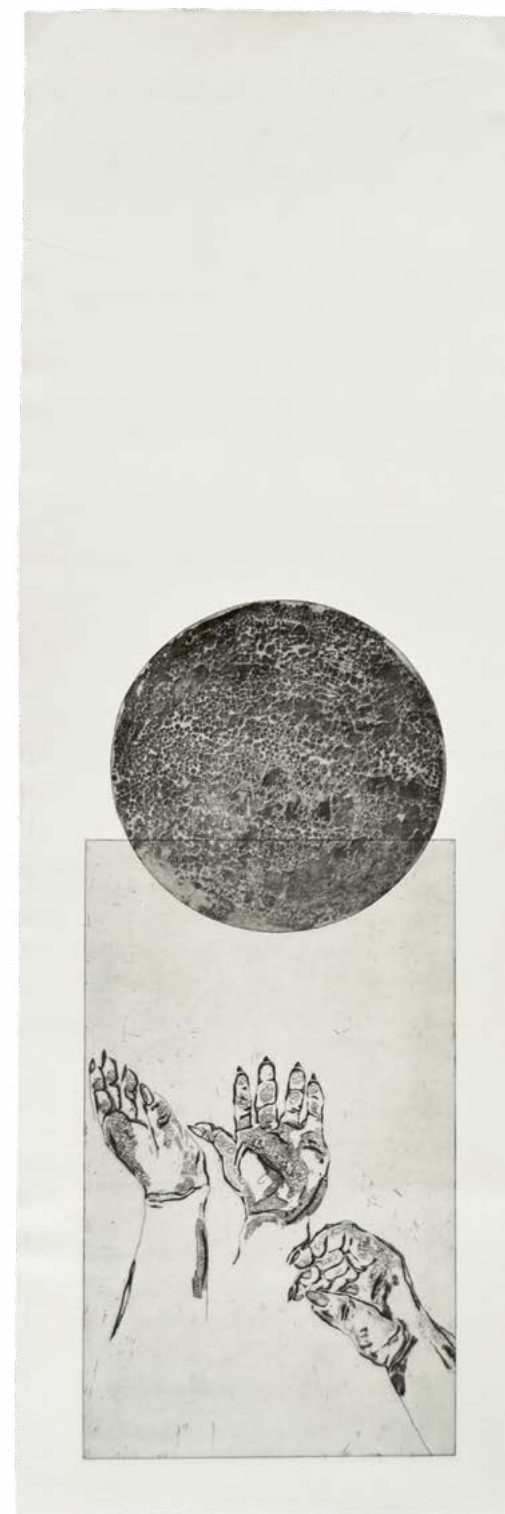
**

חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא
חנא חנא חנא

ליאל עמרן
מראה הצבה הכולל 12 הדפסים

►
מים על הירח, 2023
אקוויטניטת סוכר, 121×40 ס"מ

לובנא נױאטחא מאהלי
ללא כותרת, 2017
 קמח לבן, ספסלים וצבע זהב, מיצב

רועי גולדשטיין

על-חושי

מסנור מעצמת האור
 מגשש באפלת הנפש.
 תר אחר כאב
 מחפש מים במדבר
 אתה מזמן להתפכד
 עולה בתיקול מן הדממה.
 בעבר גמעת ממני בשקיקה
 בוא ותטעם ממעדן
 האימה.
 כמו חיה המזהה חרדה
 בנשימה
 ללא שום אבחון מרכב מלבד חטמה.
 מצאתי את עצמי
 עמק ורחוק בתוכי בתוך השממה.

לנה קרייניץ

*

אתה שולח אותי מהמים שלי
וגופי רטב ומכריק מתפתל,
העיניים מתגלגלות
רואות הכל ולא רואות כלום,
הפה לוכד אור שפין העולמות
עד שכבר אין מקום בבית החנה
וביבבת דג בלונה,
הוא מתפרץ החוצה,
שוטף אותי
בפניני אשר והירות
עד שאני שוב נושמת
מתעוררת
חוזרת למים

◀

רגד סואעד

ריקוד הנחשים 2, 2023

הדפס קולגרי, 100x70 ס"מ

أحمد عمر

نهر العسل وبُحيرة الحليب

ك انت هادية تزورنا مع أمها، ونكتب الواجبات المدرسية سوياً تحت الدالية في الأيام المشمسة، وحول المدفأة في الشتاء. كانت كتبها دائماً ممزقة، فلم تكن تحبُّ الكتب ولا المدرسة، فأكتم غضبي منها، ثم أقول لنفسِي: ذلك لا يعييبها، فهي جميلة، وبيضاء مثل الحليب، وعيناها تفيضان بالعسل، وضافاتها جميلة، جديرة بأن يُشْنَق المرء بها، أو يُقَاد إلى حدائق الأبدية. والجميلة في غنى عن المدارس، فهي العلم، وهي الثقافة، وهي القصائد، وهي الجائزة.

وكنْتُ أعاتبها على إهمالها كتبها. فأبوها عنده سطل من الغراء، مكشوف دائماً للهواء، وليس مثل علبتي الصغيرة التي تجفُّ من هبة النسمة. كنت مولعاً بإصلاح الكتب وتجليدها، منذ أن اكتشفت معجزات الغراء الأبيض في مداواة جروح الكتب، فأصلح لها كتبها، ودفاترها، وأستمع برائحة الغراء الطيبة، وغشاوته وهي تجفُّ على سبابتِي، فأسلخها بسرور كما يسْلَخ النهار جلد الليل.

صرت معروفاً في الحي بمصلح الكتب. كان الآباء يرسلون إليّ مصاحفهم، فأقوم بالمؤاخاة بين أوراقها التي فرق بينها أصابع الزمن، وتعلمت خياطة أعقاب الكتب، وإصلاح جلود مصاحف المسجد. نهاني المصلّون، فهي أوقاف، لكنني تابرت على إصلاحها، في غفلة عنهم.

كنا جيراناً، نتشارك زقاقاً ضيقاً، طويلاً، لا يتسع سوى لشخصين يشبكان أيديهما على ضفتي مزراب حجري، وهو زقاق ليس كمثله في البلدة كلّها.

باب بيتنا، يواجه باب بيت هادية ذي السقّاطة النحاسية، المصفح بجلد التوتياء المعدني المزخرف، فأبوها نجار، وفي وسط أرض الزقاق جدول، يجمع حَبّات الأمطار، ويجدّلها في ساقية عذبة. وكانت هاديه تحبُّ الأنهار وصناعة الزوارق، وكنْتُ أحبُّ تجليد الكتب، وصناعة فخاخ العصافير. هي تهوى التمزيق وأنا أحبُّ التلزيق. سفنها الورقية متقنة، وسفني تجنح، وتنقلب، وتغرق في القاع.

خطبت لي أُمي هادية من أمها، ونحن حول المدفأة في الشتاء، نشوي الكستناء، ونشم رائحة قشور البرتقال المشوّية العطرة. وافقت أُم هادية، وابتسمت هادية علامة الموافقة، فقلت لعروسي: عندما نتزوج سأصلح لك كتبك كلها، فمزقيها كما تشائين. لكن حدث أمر لم يكن على البال، لقد كبرت هادية فجأة، كأنما بلمسة سحرية. كبرت وخطبت أيضاً من وراء

רגד סואעד

ריקוד הנחשים 2, 2023

מיצב הדפסי קולגרה, 33×33 ס"מ כל יחידה

ظهري غدرًا، الجميلات يُخطبن بسرعة البرق، ويُقطفن مثل حبات العنب الأولى الناضجة من العناقيد، في الصيف.

ولما ذُكرت أُمِّي أمها بأنها مخطوبة لي، قالت بأني لا أحلُّ لها، فأنا أخوها بالرضاع، واختلفت أُمِّي مع أمها حول عدد الرضعات المحرمة، فرضعتان لا تحرَّمان، لكن أم هادية، قالت: إنها أرضعتني حتى الشبع، حولا كاملا، فليتني بقيت جائعا، فَلَيْتَآنَا، إلى اليوم لم نكبر ولم تكبر البهم. وأظنُّ أن أُمِّي كانت تغش في عدد الرضعات، يائسةً، فهي تدرك أن ولدها الذي يلعب بالداحل، ويصطاد العصافير بالفخاخ والدود، لن يلحق بهادية في سباق النمو والشبوب، ولو شرب أنهارا من الحليب بالعسل.

لم أزعل كثيرًا، فأنا ما أزال أخاها، وليس أجمل من أن تكون هادية الجميلة، التي صارت مثل أمها حواء، بين ليلة وضحاها امرأة تامة الحسن، أختي، وقلت معترفًا بالهزيمة، أقبل بأحد الحسنين: حبيبًا منصورًا، أو أخا مدحورًا.

لكن هادية تغيرت، ولم أعد أطمع سوى في أن تردَّ عليَّ السلام. صارت الفراشة تمرُّ بجانبني في الزقاق الضيق، وهي ذاهبة إلى المدرسة، وأنا عائد منها، فدوام الذكور كان بكرةً، والإناث أصيلاً، فأسلم عليها، فلا ترد السلام وتمضي وكأن طيفا مرَّ بجوارها! فأما أني نحلّت ولم تعد تراني، وأما أن خطيبها أمرها بمقاطعتي، كانت قد صارت فراشة، وبقيت ملتصقةً بالأرض، بالغراء الأبيض مثل غلاف الكتاب، أحمل معي علبه الغراء أينما ذهبت، بوذي أن ألصق الغيوم بالسماء، والشارع بالشارع، والشمال بالجنوب، ثم طارت الفراشة بعيداً، بعيداً جداً، إلى بلاد فيها نهر كبير، وتجري فيه زوارق عملاقة.

تركت هادية المدرسة، وكُتب كتابها، وأقيم لها عرس كبير، كان له طعم المأتم. إنه الكتاب الوحيد، الذي أشكُّ أني لو وجدته ممزقاً، لأصلحته. وطلبْتُ من أبي أن يفتح لبيتنا باباً على الشارع، بدلاً من الزقاق الذي ضاق عليَّ كثيراً، وتراكمت في ساقيته حطام السفن الورقية الجانحة، ودفنت كنوز من الذكريات في قاعها، وصرت عاقاً، والعقوق يوجب غضب الرب، ورفضت أن أزور بيت أُمِّي الثانية، أم هادية، التي أرضعتني سبع رضعات ساقمات مشبعات، حتى في الأعياد.

قالت لي أُمِّي مواسيةً، وأنا أسلخ غشاوات الغراء الأبيض عن أصبعي الجريحة: ستكبر يا ولدي، يا فلذة كبدي، ويا قرّة عيني، وتصلح كتب العالم كلها، وستتزوج أحلى منها ألف مرة، وسأربي لك أحفادك وأزوجهم الحوريات. ولم أعد أرى هادية، ولا صورة لها عندي، تمنيت لو احتفظت بأحد كتبها الممزقة. كان خطها أعوج، وتتفاوت فيه موازين الحروف ومقادير حجومها، وتحوم النقاط حول أزهار الحروف مثل النحل، لكنني كنت أحبّه، وأسكر به. وكنت أطلب منها أن تكتب لي اسمي بالعسل على كتبي، وعلى دفاتري، وعلى الجيطان، كما لو أنها نجم من نجوم السينما والتلفزيون، كما لو أن خطها لوحة تشكيلية خالدة.

وجفّت مياه النهر في بلدتنا، وجرت الرياح بما لا تشتهي سفني، وغرقت زوارقي في اليابسة وتحطمت. وضاعت ثروتي من كرات الدحل الزجاجية الجهنمية الألوان في المحيطات، والتصقت ذكرياتي ببعضها بالغراء حتى انطمست. آخيت بين آلاف الأوراق بالمرهم الأبيض اللاصق، واصطدت مئات العصافير، وأطلقتها من جديد، أملأً وبشري، لكنني لم أجد أجمل من هادية، وظلّ قلبي ممزقاً، وضاعت أوراقه الصفراء في الأنحاء مثل أوراق الشجر في الخريف، وكنت أنتظر أن تصلح هادية جلدة قلبي وأوراقه الضائعة، كما أصلحت كتبها وقراطيسها.

لقد نسيْتُ أخاها الذي شاركها حليب أمها، والغراء النابغ من صدر أُمِّي. نسيت حبيبها الذي سافر معها عبر البحار، وسكننا في عشرات الجزر النائية، ورعيا قطعانا من الغزلان والفيلة والديناصورات الأليفة ذات المناقير، حبيبها الذي ما زال يحمل معه علبه الغراء مثل المدخنين، أينما حلَّ وارتحل، متحاملاً على أوجاع ضلعه المكسور، ويصلح، بغراء روحه البيضاء التي شلخت آلاف المرات، آلاف الكتب؛ كتب الحب والفلسفة، الدين والدنيا، العلوم والشعر، العربية والمترجمة من لغات الجن والأنس ومنطق الطير، ويبحث عن طيفها بين السطور، ووراء ظلال الكلمات، وتحت أنقاض الأرقام، وعن رائحة قشور البرتقال، التي تتضوع، عطراً وطيباً، على جمار الحنين.

נהר הדבש ואגם החלב

[מערבית: איציק שניבויס]

האדיה הייתה מבקרת אצלנו עם אמה והיינו מכינים שיעורים ביחד, תחת הגפן בימי שמש וליד התנור בחורף. ספריה היו קרועים תמיד – היא לא אהבה לא את הספרים ולא את בית הספר, ואני הייתי כובש את כעסי עליה ואומר בליבי: "לא נורא, היא יפה ולבנה כמו חלב ועיניה נוטפות דבש וצמותיה יפות, ראויות שגבר ייתלה בהן או שיולך בהן אל גני הנצח. יפהפייה אינה זקוקה לבתי ספר. היא המדע והיא התרבות והיא השירה והיא הפרס".

הייתי מוכיח אותה על שהיא מזניחה את ספריה. לאביה יש דלי של דבך שחשוף תמיד לאוויר, לא כמו הקופסה הקטנה שלי שמשב של רוח מייבש אותה. מיום שגיליתי את פלאי הדבך הלבן, המרפא את פצעי הספרים, הייתי להוט לתקן ולכרוך ספרים. תיקנתי לה את ספריה ואת מחברותיה ונהניתי מריחו הטוב של הדבך ומהקרום שלו שנוצר על אצבעי, והסרתי אותו בשמחה כמו שהיום פושט את עורו של הלילה.

נודעתי בשכונה כמתקן ספרים. ההורים היו שולחים אליי את ספרי הקוראן שלהם והייתי מאחה את דפיהם שאצבעות הזמן הפרידו ביניהם. למדתי לתפור את שדרות הספרים ולתקן את כריכות ספרי הקוראן שבמסגד. המתפללים אסרו זאת עליי כי אלו ספרי הקודש המוסלמיים, אבל כשהוסחה דעתם שקדתי על תיקונם.

היינו שכנים. חלקנו סמטה צרה וארוכה שאין בה מקום אלא לשני אנשים המשלבים את ידיהם על גדותיה של תעלת אבן. בכל הכפר כולו לא הייתה עוד סמטה כסמטה הזאת.

דלת ביתנו פונה אל דלת ביתה של האדיה. לדלת ביתה יש בריח של נחושת והיא מצופה אבץ מקושט כי אביה של האדיה נגר. באמצע הסמטה יש יובל שאוסף את טיפות הגשמים ומוביל אותן לתעלת מים מתוקים. האדיה אהבה נהרות ואהבה להכין סירות, ואני אהבתי לכרוך ספרים ולהרכיב מלכודות לציפורים. היא אהבה לקרוע ואני אהבתי להדביק. סירות הנייר שלה היו עשויות היטב, וסירותי היו עולות על שרטון ומתהפכות ושוקעות לקרקעית.

אימי ביקשה עבורי את ידה של האדיה מאימה כשישבנו באחד מימי החורף סביב התנור, צלינו ערמונים והרחנו את קליפות התפוזים הצלויים המבושמות. אימה של האדיה הסכימה,

והאדיה חייכה לאות הסכמה. אמרתי לארוסתי: כשנתחתן אתן לך את כל הספרים שלך, קרעי אותם כמה שתרגי. אבל קרה משהו בלתי צפוי: האדיה התבגרה פתאום, כבמטה קסמים. היא התבגרה ואירסו אותה במרמה מאחורי גבי. יפהפיות מתארסות במהירות הבזק, נקטפות כביכורי ענבים בשלים מאשכולותיהם בקיץ.

כשאימי הזכירה לאימה שהאדיה מאורסת לי, אמרה האם שאני אסור לה משום שאני אחיה ליניקה. אימי חלקה עליה בדבר מספר ההנקות שאוסרות נישואין – היא אמרה ששתי הנקות אינן אוסרות, ואילו אימה של האדיה אמרה שהיא הניקה אותי לשובע שנה תמימה. הלוואי שנשארת רעב, "ולוואי שלא היינו גדלים עד היום ולא היה הצאן גדל!"¹

נדמה לי שאימי רימתה במספר ההנקות, מתוך ייאוש, כי הבינה שבנה המשחק בגולות וצד ציפורים בעזרת מלכודות ותולעים לא ידביק את האדיה במרוץ הגדילה וההתבגרות, גם אם ישתה נהרות של חלב ודבש.

לא כעסתי מאוד כי עודני אחיה, ואין נפלא מכך שהאדיה היפה, שכמו אימה חווה הייתה בן לילה לאישה כלילת־יופי, אחותי היא. הודיתי בתבוסתי ואמרתי: אשלים עם אחד משני הדברים הטובים – אהוב מנצח או אח מובס.

אבל האדיה השתנתה ושוב לא שאפתי אלא שתענה לי בברכתי אותה לשלום. כפרפר הייתה חולפת על פני בסמטה הצרה – היא בדרכה אל בית הספר ואני בשוכי ממנו, שכן הבנים היו לומדים בבוקר והבנות אחר הצהריים. הייתי מברך אותה לשלום והיא לא השיבה והמשיכה ללכת, כאילו עברה לידה רוח רפאים! או שאני רויתי ואין היא רואה אותי עוד, או שארוסה ציווה עליה להחרימני. היא הפכה לפרפר ואני נותרתי דבוק לקרקע בדבק לבן ככריכה של ספר. נשאתי עמי את קופסת הדבק לכל מקום, מבקש להדביק את העננים לשמיים, ורחוב לרחוב, וצפון לדרום. אחר כך עף הפרפר הרחק הרחק, אל ארץ ונהר גדול בה וסירות ענקיות שטות בו.

האדיה עזבה את בית הספר ונעריך לה טקס כתיבת הכתובה ונחגגה לה חתונה גדולה, שטעמה היה כטעם טקס קבורה. כריכת הכתובה הייתה הכריכה היחידה שאיני בטוח שהייתי מתקן אילו נוכחתי שהיא קרועה. ביקשתי מאבי שיתקין לביתנו דלת יציאה אל הרחוב במקום אל הסימטה, שנהיתה לי צרה מאוד ובתעלה שעברה בה נערמו שברי סירות הנייר שעלו על שרטון ובקרקעיתם נקברו אוצרות של זיכרונות. הייתי לבן סורר ומורה, ובן סורר מעורר את כעסו של אלוהים. אפילו בחגים סירבתי לבקר בבית אימי השנייה, אום האדיה, שהניקה אותי שבע הנקות מורעלות ומשביעות.

[1] בית משירו של המשורר קייס אל־עאמרי, שכונה "מג'נון לילא" משום שהיה מאוהב עד טירוף בלילא, שרעתה עימו את הצאן בילדותם.

אימי ניחמה אותי ואמרה, בעודי קורע את קרומי הדבק הלבן מאצבעי הפצועה: "אתה תגדל ילדי, עצמי ובשרי, בבת עיני, ותתקן את ספרי כל העולם, ותישא אישה יפה ממנה אלף מונים, ואני אגדל לך את ילדיך ואשיא אותם לבתולות גן עדן." ושוב לא ראיתי את האדיה, ואין לי תמונה שלה. הלוואי שהייתי שומר את אחד מספריה הקרועים. כתב ידה היה עקום, אותיותיו עולות ויורדות, קטנות וגדולות, והנקודות היו מרחפות סביב פרחי האותיות כדבורים, אבל אני אהבתי אותו והייתי משתכר ממנו. ביקשתי ממנה שתכתוב את שמי בדבש על ספריי, על מחברותיי ועל הקירות כאילו הייתה כוכבת קולנוע, כאילו היה כתב ידה ציור אומנותי אלמותי.

מי הנהר בכפרנו יבשו. הרוחות לא נשבו בכיוון הרצוי לסירותיי והן טבעו ביבשה והתפרקו. אוצר גולות הזכוכית שלי בגוניהן השטניים אבד במצולות אוקיינוסים. זיכרונותיי נדבקו זה לזה בדבק עד שנמחו. איחיתי אלפי דפים במשחה הלבנה הדביקה, וצדתי מאות ציפורים והפרחתי אותן שוב בתקווה ובציפייה לבשורות טובות, אבל לא מצאתי יפה מהאדיה. ליבי נותר קרוע ודפיו הצהובים התפזרו לכל רוחות השמיים כעלים בסתיו. ציפיתי להאדיה שתאחה את עור ליבי ואת דפיו האובדים, כמו שאיחיתי אני את ספריה ואת מחברותיה.

היא שכחה את אחיה שינק עמה את חלב אימה ואת הדבק הנובע מחזה אימי. היא שכחה את אהובה שהפליג עימה בימים וגר עימה בעשרות איים נידחים, ורעה עימה עדרי צבאים ופילים ודינוזאורים מבויתים בעלי מקור; אהובה שעדיין נושא עימו את קופסת הדבק בכל אשר ילך ויגדוד פִּמְעֵשֵׁנִים, מבליג על כאב צלעו השבורה, ומתקן אלפי ספרים בדבק רוחו הלבנה שעורה נפשט – ספרי אהבה ופילוסופיה, קודש וחול, מדע ושירה, ספרים ערביים ומתורגמים מלשונות שדים ואנשים ולהג ציפורים; ותר אחר רוחה בין השורות ומאחורי צללי המילים ותחת הריסות המספרים, ואחר ריח קליפות התפוזים המדיפות ניחוח בשמים על גחלי הכיסופים.

נהר הדבש ואגם החלב מפורסם באדיבות "המעבורת כרוייקט הסיפור הקצר" shortstoryproject.com/he

עוביידה דחלה
 טבע מעוות, 2022
 ציור דיגיטלי, 110×230 ס"מ

דליה כספי

ביום אחד

שבת חג

בְּאַרְץ זִבְת חֶלֶב וּדְבַש.
נִמְנוֹם מְתוֹק שֶׁל בֶּקָר שִׁבְתָּ,
רֹאשִׁים כְּתָמִים שֶׁל תִּינוּקוֹת.
קִנְמוֹן, שֶׁמֶן זַיִת וְקֶפֶה שְׁחֹר שֶׁל
טָרֶם בֶּקָר מְמַתִּינִים בְּמִטְבָּח.
דָּגֵל נִשָּׂא אֶל עַל, מְרַקֵּד
בְּתִימָרוֹת עֶשֶׂן.
חֲרִיפֵת טֶנֶק מְעֻשָּׂנָה
הֵד יְרִיּוֹת קוֹרֵעַ אֶת עוֹר הַתָּפֹחַ,
מִתְעַרְבֵּב בְּצִהְלֹת חֲמָאס.
יֵצֵא הַחֵג.

דליה כספי

זה רק גיל

הַדִּבָּר הַחֲמִקְמִק הַזֶּה הַקְרוֹי זְקֵנָה
קִמְט חֲרוּשׁ עַל כָּל תּוֹ
עוֹד שְׁעָרָה לְבָנָה מְזוּהָרָה
מְשִׁקֵּפִי רֹאשָׁהּ בְּצַד שֶׁלֹּחַן
צֶעֶד שְׁחוּחַ, כִּיפּוּף קֵל בִּגְב
אִמָּךְ הִשִּׁישָׁה נִשְׁקָפֶת בְּמַרְאָה
דְּמוּתָהּ וְשׁוֹשֶׁלֶת אִמָּהוּת
הַשְׁתַּכְנֹו בָּךְ כְּמַצְבָּה עַל קֶבֶר
פָּנִים חֲרוּשׁוֹת, גְּפוּלוֹת
אֵךְ נִשְׁמָתָן עֲדִין
מְרַקְדָּת בְּצֶעֶד קָלִיל,
נוֹגַעַת לֹא נוֹגַעַת בְּאַדְמָה.

תאיו פסי
נוסטלגיה

השעון מתקתק
הזמן הולך לאחור
ומתקדם
נגדי
הלב מתבלבל
מצפה לאכזבה
מתאכזב לקראת תקווה
סימן שאֵלה.
הפטירות
ערפל של בקר
האספרגוס
גיהונות אדמה לחה
התשוקה התרישית של השפתים
גריסי פנינה
פניני רגשות ישנים
נוצצות בתבה בת אלפי תקותקים.

דיאלה מדאח־חלבי
בין העבר להווה, 2008
צילום, 80×107 ס"מ

דניאל וייסרמן
סרנדה לאב ובת, 2023
 תצריב, 50×70 ס"מ

מיה גנוט ברזילי

שלמה ושבורה

לזכר סבי משה (אליה) גנוט
 שחיבוקו החם יישאר תמיד בליבי

הוא מחבק בידים חמות
 ריח חזק של סיגריה
 אני שואפת כל פסה לראות

סופגת את הבלתי-נסבל
 בשביל החבוק כל עוד אפשר
 כמו אלכוהול
 משכר, קשה להשתחרר

בחלוף השנים הריח החלף
 בבוש חדש ויקר
 והחבוק החזק
 לאט לאט הרפה
 שחרר את גופי ואת נשמת

רגש מכה
 על החטא שלא יחזר

טל פרידמן

פְּרָאמִין

מלים על הרצפה המטונפת בחדרי הזמני,
מצבור אותיות, דלי של ספונג'ה,
נגרף לפיוב.

במקום כתיבה

הקאה

השיר שלי,

מטפסף אל המחברת,

מתפשט לשלחן

וממנו לאדמה שכולעת אותו,

גמיעות גדולות של תענוג.

שום יפי לא יצא היום,

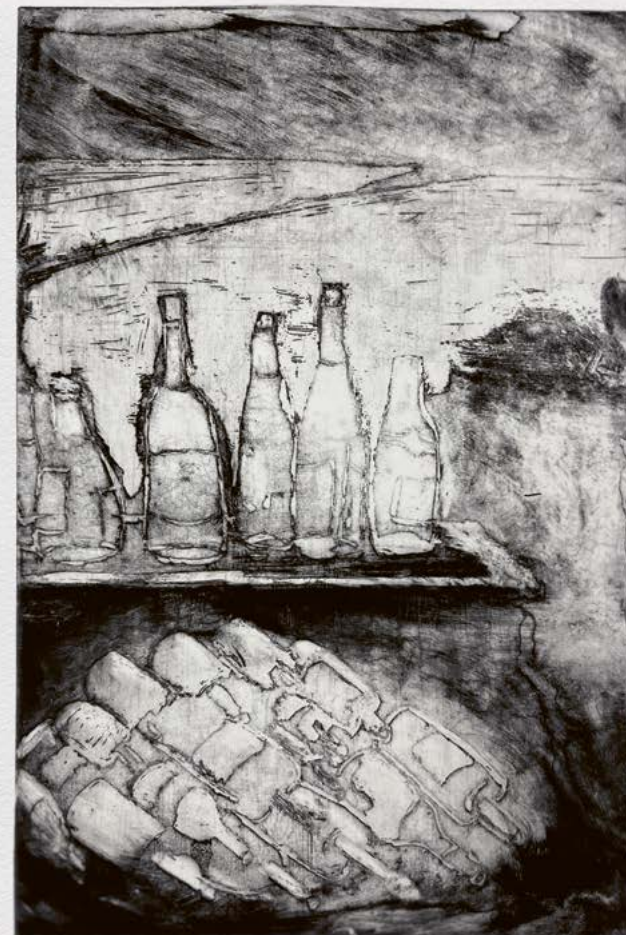
מתוך לבי האפר, הקרפי.

אמא אדמה הטובה

תשמר עלי ועל המלים שלי

עד שנוכל שוב לפרח.

פברואר 2024

טל סנטור

התנהגות כפייתית, 2024

הדפס לינולאום, 70×50 ס"מ

רינת ביינין מאירי
הרמוניה של אי־סדר, 2022
 פחם על נייר, 21x30 ס"מ

לנה קרייניץ בלוויה

בסוף אֶפְלוּ לֹא נִכְנְסְתִי לְבֵית הַקְּבָרוֹת –
 בְּזִמְנִי שֶׁהִסִּיעוּ אֶת הַגּוֹפָה
 הָיִיתִי עִם הַגֵּב אֵלֶיהָ
 כּוֹרֶצֶת מֵעַל יְלִדָּה בֶּת שָׁבַע
 שֶׁלֹּא עָמְדָה בְּפָנַי אִמָּה הַמְּקוֹנֶנֶת,
 דּוֹרְתָה הַמֵּאֲשִׁימָה
 וְהַתְּמוֹטָטָה

בְּזִמְנִי שֶׁטָּמְנוּ אֶת הַמָּנוּחַ
 הַמְתַּנְתִּי לֵידָה הָאֲמֻבּוּלָנִס
 עִם הַפָּנִים לְשִׁדּוֹת הָעֵסִיסִיִּים שֶׁל פּוֹרֶיָה
 יִרְקִים בְּאוֹתוֹ יֶרֶק רוֹוִי גֶשֶׁם
 הַמְּמַהֵר לְחַיּוֹת
 הַלְחָזִים בְּעָרוֹ
 מִהַשְׁמֵשׁ הַחֲמִימָה,
 מִהָאִוִּיר הַנָּקִי
 מִהַהֲתַעֲלָסוֹת שֶׁל הַבָּקָר
 וְהָיִיתִי רְעֻבָה

לנה קרייניץ

*

עִנְפָתִי מְלוּמָר:

"בְּהַחֲלֵט", "מִפְּנֵי שֶׁ", "כְּלוֹמֵר", "בְּהִכְרַח", "כֵּן ל",
"הַעֲנֵג כָּלוּ שְׁלִי"

אֲבוֹא הַבִּיתָה

אֲבִשָּׁל תַּפּוּחֵי אֲדָמָה בְּקַלְפָּה

עַל יַד יְהִיָּה דָג מְלוּחַ, שְׁאֵקָנָה בְּשִׁלְמוֹתוֹ, אֲנָקָה אוֹתוֹ כִּמּוֹ שֶׁלְמָדוֹ אוֹתִי מִהֲרָאשׁ
לְזֹנֵב, אֲחַתְמוֹד לַחֲתִיכוֹת עֵסִיסוֹת וְאֶתְבַּל בְּהִרְבֵּה בְּצֵל, שֶׁמֶן חֲמִנְיֹת וְחֶמֶץ

וְאֶסְרִיחַ

מִהַבְּגָדִים, מִהַיָּדִים

מִהַכֵּל הַפֶּה

נִהְדָּר

ינאי קלנר

גִּבּוֹ הַדֹּלֶק, 2021

אפוקסי, עץ, צינורות סיליקון, אמבוב ומנוע

165×60×40 ס"מ

חובב רשלבך
הגן הנטוש, 2021
 צילום, 30×30 ס"מ

חובב רשלבך

סתיו באמסטרדם

בר חשוף וגבה מצח
 סוגר את חזיתו.
 לחות כתמה
 נוצצת
 על ספסלו הצבורי.

עכשיו,
 אני חושב (על משהו),
 כאן, אני ממש

—
 ה ג ו ת
 חולפת כרוח חרישית.

חלונות ביתה
 נוטים כארבע מאות
 שנה. וגוגיות קטנות
 שלטשו, אי אז,
 ביד אמן,
 כמו מסרבות לכל
 התפללות.

שעת לילה מחוירה
 את קר הפנסים.
 עצי התעלה שולחים
 אצבעות ארכות,
 דקות, אל זמן
 שמי החשך.

14.10.2009

מוניקה אוחדה

רעידת אדמה

[תרגום: רינת שניידובר]

"לאהוב זה לרעוד", אמרה לוסיאנה.
"אם כך, האדמה אוהבת אותנו יותר מדי", עניתי לה כאשר נהיו השמים אפורים ואובליים וינקו את כל האור.
הלבה הציתה את האוקיינוס.
כך התחלתי למדוד את הזמן לפי הפעילות של לוסיאנה.
"זה מה שנקרא לחיות בין הרי הגעש", אמרה ונתנה לי להאזין ללב העדר שלה. "ככה זה לנשום בלועז של המוות."
לאהוב ולמות.
להתקדם על סדקי הגשרים המתמוטטים.
הייתה תקופה שבה האדמה לא משה ממקומה. אחר כך הגיעה רעידת האדמה האם ולוסיאנה פתחה את רגליה בתוך הצל שלי. היו רבות לפנייה, אבל אף אחת מהן לא הייתה כזו: רעידת האדמה האפוקליפטית שגרמה לנו להיעלם במעבה של כדור הארץ, שבער כמו לשונה של אחותי על מפשעת.
שיחקנו בניסיון למצוא את ההבדלים בין שמותינו:
"לו-סי-א-נה LUCIANA."
"לוק-ר-סיה LUCRECIA."
שירגנו את אצבעותינו באפלולית כדי להעלות את זכר האש הנוזלית של בשרנו.
חסינו בינות לקונדורים.
הסתתרנו מפני דמם של המשוטטים שעקפו את הסוסים.
לוסיאנה פחדה מהחשיכה ללא קורת גג, ולכן מדדה את גובה הקירות שלנו באמצעות צמותיה.
המבנה היה יכול לקרוס, להתמוטט בשאון הצרוד והסלעי של כדור הארץ, אבל היא אמרה שעדיף להימחץ על ידי הבית מאשר לשרוד ללא מחסה; שפואטי למות עם הדמים הזהים שלנו, האדומים כמו הירח והמעורבבים עם היסודות.
"ראית כמה שאת חבולה?" אמרה וליטפה אותי בפרקי אצבעותיה.
ההתפרצויות של הרי הגעש צבעו את השמש בצהוב חולני.
בצהוב ירקרק.
בצהוב מוגלה.

מרינה פוזנר
פרט מתוך עבודת וידאו Bread And Butter, 2023
6:15 דקות
קישור בסוף הגיליון

מורן דעקא

דיוקו עצמי, 2021

רישום עיפרון ופחם על נייר, 100x70 ס"מ

אבל ביתנו היה סלע שאין בו חשיבות לצבעים. רעידת האדמה החריבה את העיר ומילאה אותה בנעליים בודדות ובבשר מרקוב. אנשים נטשו את בתי המחסה שלהם, יצאו בריצה כשהם עוקפים את הסוסים ואת הקונדורים, הותירו מאחור את בתיהם, את מאורותיהם, כי לא רצו להימחץ למוות. "רק השמים לא יכולים ליפול!" צעקו ושרטו את העיר החרבה.

הם הקימו אוהלים על המדרכות.

הם בלעו את הילדים ואת הזקנים ושיהקו בהבל פה מאובק.

"הפחד מטמטם אותנו", לחשתי ללוסיאנה בזמן שעשינו אהבה בעיצומו של האסון.

"יהיה מושלם למות עכשיו" גנחה.

לשונה הייתה ארוכה כמו חבל ואני רציתי לקפוץ בו.

לשונה הייתה חבל שכבל אותי לכל פינות הבית שסירב להתמוטט.

"לאהוב זה לרעוד", הכריזה לוסיאנה כדי שארגיש את מילותיה. היא רצתה מוות מושלם, אבל ביתנו היה מקדש ששמר בקנאות על תולדותיהם של הדברים שלא מתמוטטים.

"זה מה שהורג אותנו", אמרתי לה לילה אחד. "הדרך המגוחכת שבה אנחנו מחזיקות מעמד."

אנשים העדיפו את החשיכה, את הלבה, את רגליה הפתוחות של האדמה, מאשר להתקרב לבית שלא ידע להתמוטט.

בחוץ הצעקות היו חלשות יותר מגניחותיי.

לוסיאנה ספרה סדקים בעיניים עצומות וחווה סיוטים באוזניים פתוחות. הקונדורים היו נשימתו היחידה של אלוהים המתנפצת על להבותיהם הבלתי נדלות של הרי הגעש. יחד ראינו כיצד מנקים את הגופות שהאדמה לא הספיקה ללעוס והתחבקנו כדי להתחמם.

היו עצמות גדולות יותר מרגליה של לוסיאנה. היא פתחה אותן בתוך הצל שלי ודרשה ממני לגעת בה במקום האסור. "את הולכת עליי כמו מת נטול מין", אמרה ואחר שאלה אותי: "את אוהבת את טעם הדם?"

"כן. יש לו טעם של שפה", עניתי לה.

בחוץ גברים ונשים התרחקו מביתנו שהיה בעיניהם מוקצה מחמת מיאוס.

"ניה ניה, ניאניטה ñaña, ñañita שלי: תסגרי בבקשה את הרגליים בתוך הצל שלי", ביקשתי ממנה בערבים, אבל לוסיאנה רצתה שאשליך את גופתה באורות שסוס לעולם לא ידרוך בהן על מת. "אני רוצה לדמות למת הזה שסוסי הפרא של מצחך לא ידרכו עליו לעולם", אמרתי לה בלילה שבו קפצתי בחבל שלה ובקעתי מהמיטה כמו טובעת.

בלילה שבו הרטבתי את הפרוודורים בעת שליטפתי את הקירות וסדקיהם.

בלילה שבו ידעתי שמוטב לבלוע אפר מאשר למצוא מחסה במקום מוקצה מחמת מיאוס.

זה מה שאמרתי לה לפני שקפצתי בחבל שלה ובקעתי מהמיטה כמו טובעת: "עדיף להיות מזון לקונדורים מאשר לחיות במקום הזה, המוקצה מחמת מיאוס."

קרביה חפרו את הקבר שלי, שדמה לשריפה מתחת למים.

"אין מוות מושלם, ישנו רק המוות", אמרה לי ובכתה מרוב יופי. ויצאתי כדי שיפלו עליי השמים.

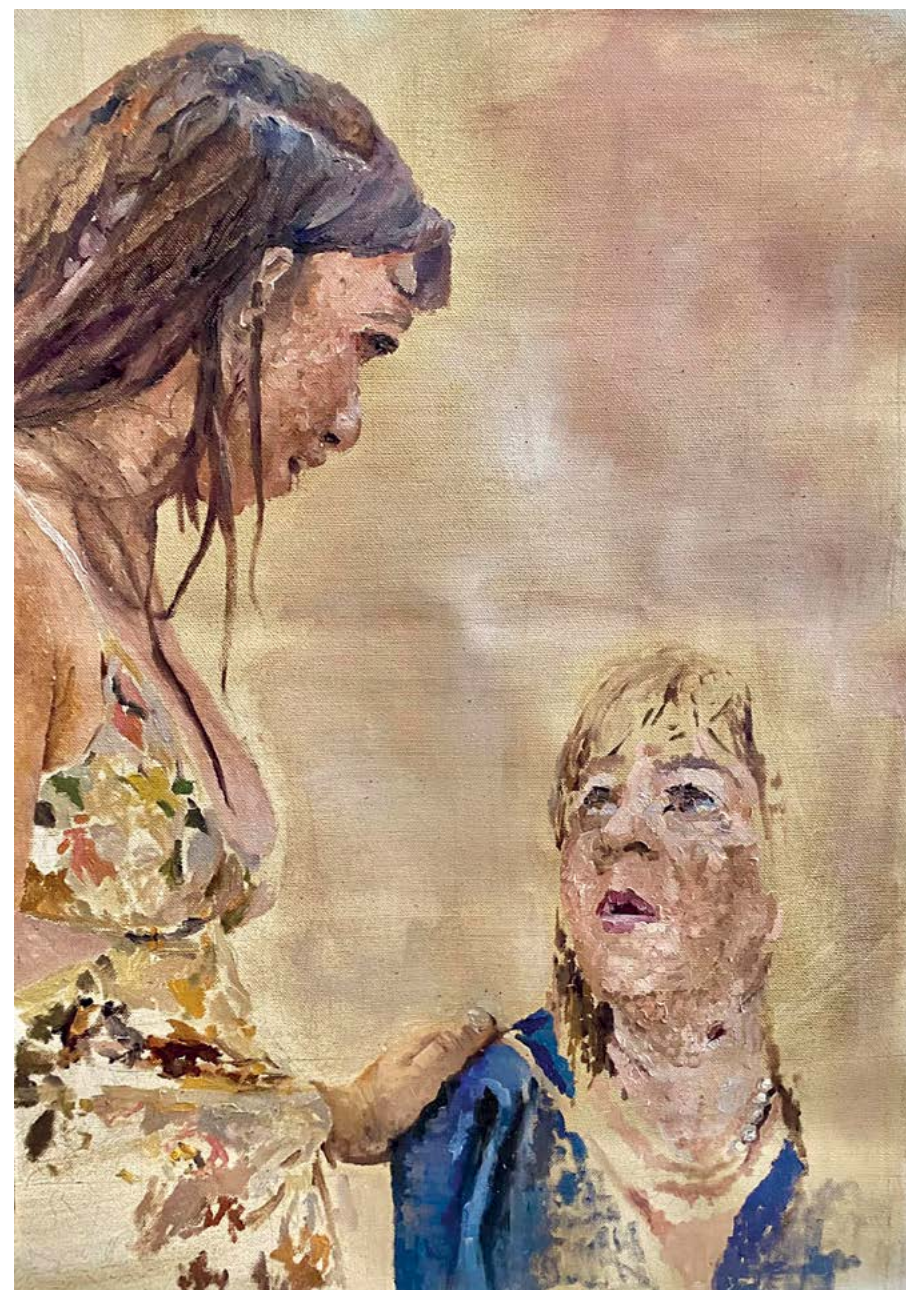
תאיו פסי
מונה ליזה

אני רוצה לנער אותך ולנער אותי.
לנער אותך שתתעורר, לנער אותי שתצא ממני,
לנער אותך שתזכר באהבה שלנני, לנער אותי על
ששרפתי את הגשר האחרון
ביסודיות
אני רוצה שוב. רוצה שוב אותך, בלך, אתי בלי.
רוצה את שנינו שלמים, משלימים, יחד שלם שגדול מסך כל שלמיו.

אני רוצה את השפתיים שלך על שלי, את הידיים שלך בשערי,
את העיניים שלך מביטות בעיני שמביטות בעיניך ודי.
הלב הולם, בהול, מאשר.

עמק צורב הזכרון ואני רק רוצה לחזור
לשכרון המתוק.
כל כך הרבה מלים ולגו מבין אצבעותי
עליה ועדין. לא יתאר.

תמונה שנה אלה מלים. נשיקה שלך שנה מיליון. אודק
לחיים שלמים לתאר את התחושות שעוברות בי כשאתה...
ואני... פתאום שלמים יותר. אנחנו גדולים מאתנו.

ליאור וקסלר
אימהות, 2024
שמן על בד, 60×42 ס"מ

עדינה קיי

הערצת עגל הזהב (מתוך סדרת הרוקדים), 2024
תחריט ועלי זהב, 30x55 ס"מ (צילום: דניאל סגל)

ואתה בצד שלך של הנהר, ואני מביטה במרחק שנפער וגם כשהזמן עבר
והכל כבר נגמר, אתה תמיד נשאר. אצלי,
תמיד נשאר.
אתי,
תמיד נשאר.

נשבר בי משהו לרסיסים בכל פעם כשאני חושבת על הגשר הנשרף.
התגובה מתגלגלת בי בכל הגוף, ואז אני נזכרת בדרך על עזרי, וכל החתיכות
מתחברות שוב יחד לרגע, כדי לשוב להתנפץ בעצמה עצומה. אתה,
אני,
אז ועכשיו, לפני שבע ועשר ושלוש עשרה שנים, לפני יום ודקה בין הפיקה
לדפיקה לדפיקה, בין הפעימות של אהבות אחרות, אתה לא
נמחק. הצבע לא דוהה ולא מתפקה, האהבה שלך היא המונה ליונה, היא
מסתכלת עלי באשר אני הולכת, דורשת שאעמוד ואתבונן בה. בעיניך.

מור אפגין

2024, *Wind of change*

הדפסת פלסטית, חול ים, מפוח, זכוכית, עץ צבוע לבן, תאורה

65×65×230 ס"מ

לנה קרייניץ

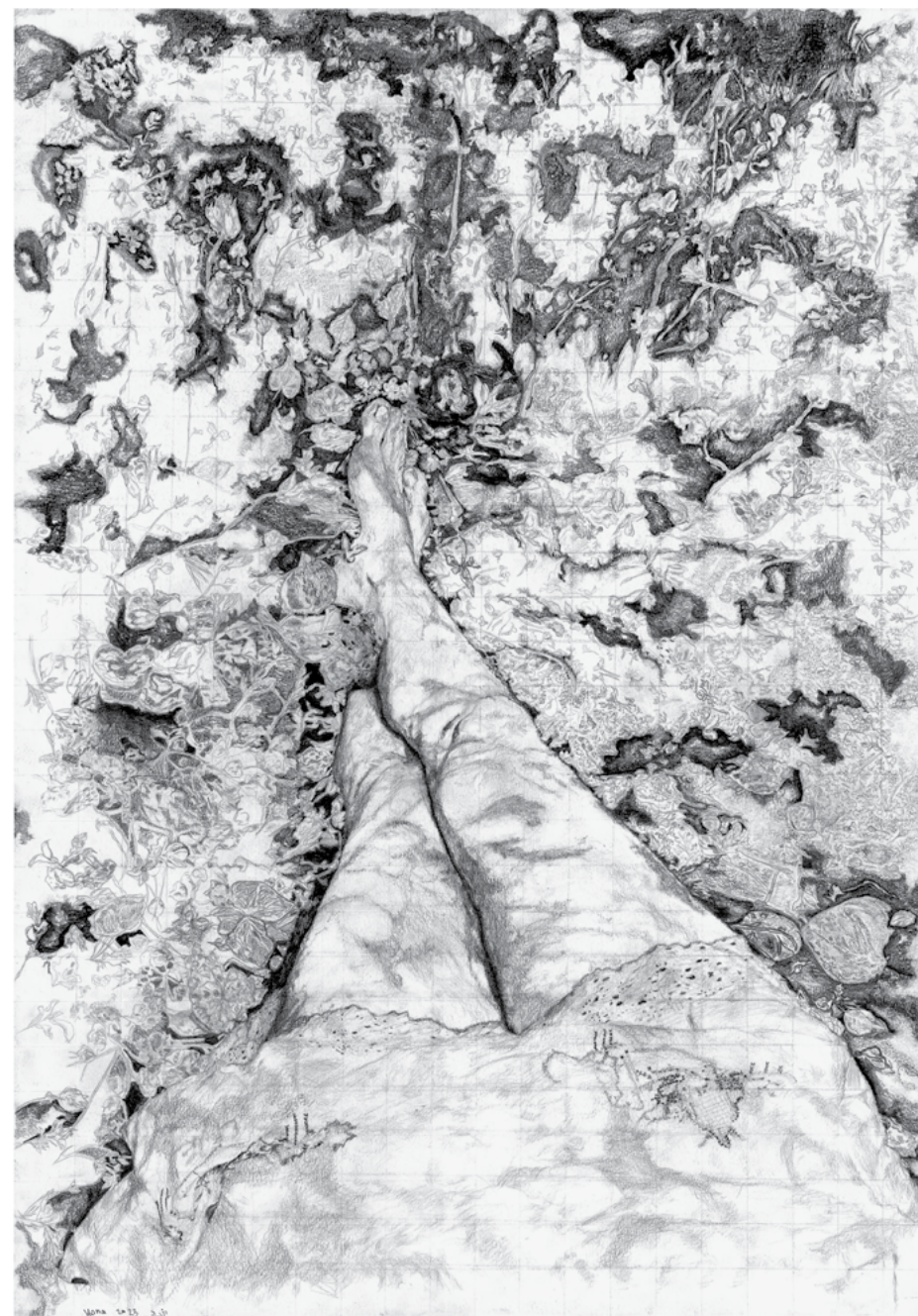
*

לזכרו של נטע אפשטיין
שנרצח בכפר עזה

אירן מחיכת חייה מתוך ומרחק

אירן מספרת
איך לא מזמן השתתפה בסרט
היא צדין זוכרת בדיוק
איפה היו הנצבים, איך הגבור הראשי זנק
ואיפה הוא שכב במערכה השנייה
עם המלים הקפואות בתוך העינים

אירן מחיכת
מסתחררת בשמלת פלה
מדברת על התכניות
מתבלבלת בין עתיד ועבר
ונזכרת
שעקשו זה כבד אף פעם לא

יונה מייזליש

רגליים, 2013

עיפרון על נייר, 70x100 ס"מ

לנה קרייניץ

יצירה

המלים שלי
לא עומדות על קצה הלשון,
ולא תלויות על החוט
מעל שלחן פתיכה בחדר מבדה,
הן
מטפסות על פנים הזרעים,
מפרפרות בשפולי הקטן,
מטפסות מפטמות,
זולגות על הרקות,
חונקות בגרון,
מתפרצות
נשברות
לרגלי

אופיר בן סדון

אושקוש עולה בלהבות, מתוך מבצע "חומה בית וגן", ליד ג'נין, 2023
טושים ואקריליק על דופלקס, 100×70 ס"מ

לנה קרייניץ

*

במשיכת אף ובזיזים רועדות
הדלקתי סיגריה
ואתה שרפתי בטעות
כמה שערות
כמו אז כשסבתא
כרתה את ראשה
של התרנגולת
מרטה את גוצותיה
ושרפה את עורה על הגז.

אחרי המרק
היא תקח אותי
לשכנה הזקנה המתה
וכדי שלא אפחד מהמנות
תורה לי:
עקשו לטפי את ידה
לפרדה.

ליה נברו

כמעט בייקון, 2015

שמן על בד, 110x130 ס"מ

אופיר בן סדון

דיוקן עצמי עם ג'וינט, 2024

טושים ואקריליק על בריסטול שחור, 21x30 ס"מ

רגד סואעד
ריקוד הנחשים, 2022
 פחם על נייר, 100×70 ס"מ

יובל מסאס

שומעת חיפושית

שומעת

את אותן החפושיות

ששנאיתי בגלל שאהבת

אחרת

לא תמימה, לא ענרת, רדומה

הפעם לא הרגשתי את החול

מבצבץ בין אצבעותי

ואת כף רגלי שוקעת בשאבת

לאותו עמק לאותה תהום

מאז

מפכחת, מפרקת, מזמזמת את הלחן

והמלים מתבלבלות, מתעמעמות ומתפזרות

צמרמרת נוסטלגית

משתפרת

מכוס יין, רק אדם

הלכן שקוף, רואים דרכו

את

המנגינות שהדחקתי

Let it be

הן עולות פתאם

בגל של הים

בשם של ילד קטן בגן

ללא כל רשות או אוזנה

לגון שר

ואני חשה בכל גופי שוב את תופעת הלואי

ע. שיר דר־לב
רוֹצָה לֹא רוֹצָה

בְּהִירוֹת, לֹאט, לֹאט, אָנִי
מִתְמַסְרֶת.
הַדְּרִיכוֹת וְהַקֶּרֶב נוֹזְלִים מִגּוֹפִי
בְּאֵגְלֵי זַעַח
מְשַׁרְכִּים אֶת דְּרָכָם עַל עוֹרִי
וְנוֹטְפִים לְרַצְפָּה.

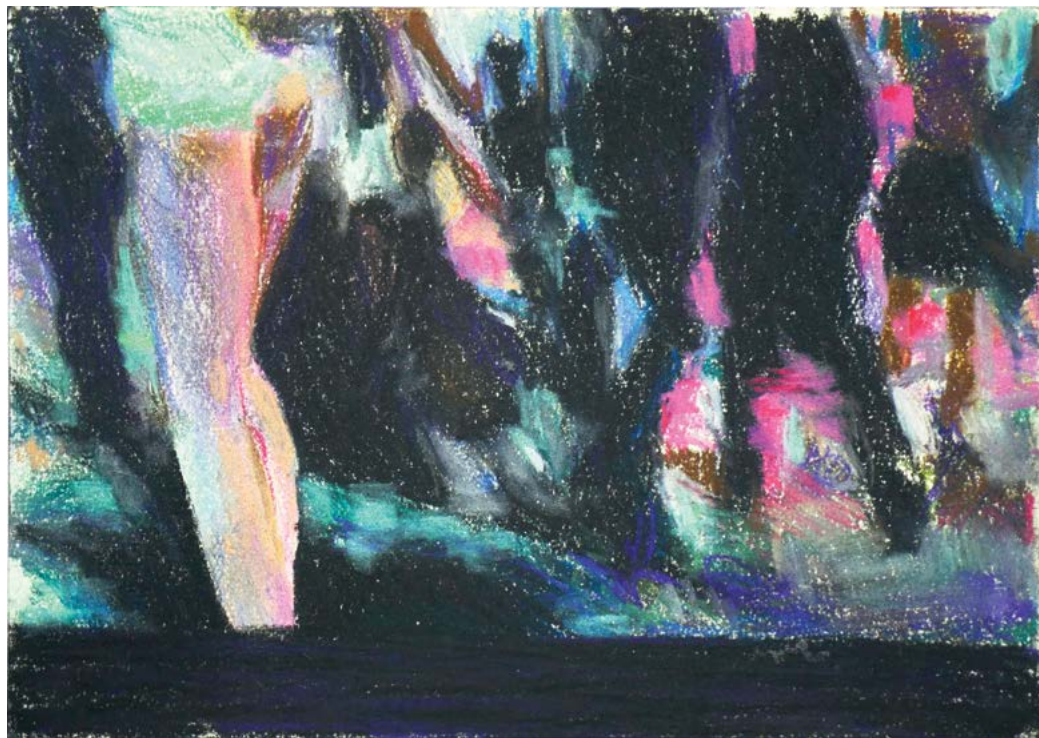
הֶרְחַק, הֶרְחַק, אָנִי מִנְסָה לְהִתְנַגֵּד,
לְצַעֵק לֹא!

פִּי גוֹנֵחַ מַעֲדָנוֹת וְלֹחֵשׁ,
עֵינֵי מִתְגַּלְגְּלוֹת,
צִוְאָרִי בְּמִתָּח,
וְהַחֲלֵק הַהוּא, זֶה שְׂרוֹצָה בְּטוֹבָתִי,
מִמְשִׁיךְ לְבַד לֹא קוֹל.

6.2.24 קריית ביאליק

רגד סואעד
ריקוד הנחשים, 2022
פחם על נייר, 100×70 ס"מ

רעי רביב
אירוע, 2021
 בסטל יבש על נייר, 42x59 ס"מ

משמאל:
מעצר (שיר נ', שדרות רוטשילד), 2020
 בסטל יבש על נייר, 20x30 ס"מ

אמילי דיקנסון

הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה

[תרגום: יחיל צבן]

הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה
הפנינה, הצדק, התהילה
גמלים מהצבוריות שאינה
מקבל, כה נדירה
מעטפת הרוח
מעטפת הנשמה
בחספוסן, המצג כאן ועתה
הנבט שנובט, היכן אתה?

עודד הירש
2012, The Lift
מיצב רחוב בטכניקה מעורבת, ליברפול
(צילום: ג'רי הרדמן ג'ונס)

גלעד רייכנבאום
חוף מבטחים, 2022
 דוקומנטרי, 22:47 דק'

הדר בן מאיר
בנג'י! בייבי, 2021
 וידאו, 3:15 דקות
 מיצב – וידאו אינסטליישן, מצנח תלוי בחלל, מאווררים
 קישור בסוף הגיליון

דורותי פארקר

רזומה

[תרגום: יחיל צבן]

המער פּוֹצֶע

הנְהָרוֹת רְטָבִים

החֲמָצָה מְלַכֶּלֶת

הכְּדוּרִים מְכַאֲבִים

החֲבֵל נִקְרַע

הָאֶקְדָּח מְחוּץ לַחֵק

לְגוֹ רֵיחַ רֵעַ

מוֹטֵב כָּכָר לַחֲיוֹת

ינאי קלנר
קרוסלה, 2021
עץ, דליי פלסטיק ומנוע
210×180 ס"מ
קישור בסוף הגליון

רשימת המשתתפים

מוניקה אוחדה • סופרת עכשווית

ומוערכת באקוודור ובכל אמריקה הלטינית. סיפורה "רעידת אדמה" הוא סיפור קצר המשלב תיאור מופרע של קשר ארוטי ואלימות אפוקליפטית.

מור אפגין • אמן ישראלי יליד 1990,

חי ויוצר בתל אביב. עבודותיו ומיצביו עוסקים באינטראקציות בין טכנולוגיה לאדם, וחוקרים את ההקשרים הפואטיים, הפוליטיים והפילוסופיים שבין שינויים חומריים למחזורי חיים.

ראויה בורבארה • ילידת 1969, נולדה

בנצרת ומתגוררת בכפר אבו סנאן. נשואה ואם לשלושה. בעלת תואר דוקטור בשפה וספרות ערבית מטעם אוניברסיטת חיפה. מאמרים אקדמיים וביקורתיים פרי עטה התפרסמו בבתים רבות בארץ ובעולם.

רינת ביינין מאירי • בוגרת

המסלול לתעודת הוראה לאקדמאים, המכון לאמנות, מכללת אורנים.

הדר בן מאיר • רקדנית ומורה למחול,

אמנית ויוצרת רבת-תחומית. בוגרת תואר ראשון במחול ובהוראה מסמינר הקיבוצים ותואר שני בתוכנית להוראה רבת-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

אופיר בן סדון • אמן רבת-תחומי והלום

קרב ממבצע "צוק איתן". לקראת סיום תואר ראשון באמנות ובהוראה לבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים בחוג לאמנות במכללה האקדמית אורנים.

רועי גולדשטיין • סטודנט לסוציולוגיה וחינוך בגישת וולדורף במכללת אורנים. גר בקריית טבעון ועובד בחוגי סירות של קק"ל.

מיה גנוט ברזילי • יוצרת. סטודנטית

שנה ג' בחוגים ספרות ולשון במסלול חינוך יסודי במכללת אורנים.

עוביידה דחלה • אמן רבת-תחומי.

בוגר החוג לאמנות באורנים.

אמילי אליזבת דיקינסון (1830–1886) •

משוררת אמריקאית. נחשבת לאחת הדמויות החשובות ביותר בשירה האמריקאית. שירתה ספוגה בהתבוננות דתית ברגעים הקטנים בחיים, כמו גם בנושאים שהעסיקו את החברה בכללותה, כמו מלחמת האזרחים האמריקנית. במהלך חייה פורסמו רק שמונה משיריה, אך לאחר מותה נחשפו ופורסמו 1,776 שירים.

מורן דעקה • אמנית בתחילת דרכה.

בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות באורנים ומורה לאמנות בחטיבת הביניים אורט אלאשקאק בעוספיה.

יעל דרייזין רבו • אמנית. בוגרת תואר

ראשון בבצלאל, האקדמיה לאמנות ועיצוב בירושלים, ותואר שני בתוכנית להוראה רבת-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

ע. שיר דר-לב • משוררת וסטודנטית

בתוכנית להסבת אקדמאים לחינוך מיוחד. מורה לחינוך מיוחד בבית הספר 'אדם אורנים' ובעשר השנים האחרונות עבדה בטיפול בבעיות התנהגות קשות של כלבים וחתולים בביתם. ספר ביכוריה יצא לאור בשנת 2023 בשם "הנה פתחתי חלון" ועוסק בטראומה, בהתגברות עליה ובמסקנות מהתהליך.

עודד הירש • אמן ומרצה לאמנות.

ראש המכון לאמנות באורנים משנת 2016.

דניאל וייסרמן • אסיסטנטית בסדנת התחרות באורנים. יוצרת בהדפס ובציור. בוגרת תואר ראשון באמנות באורנים.

ליאור וקסלר • למדה אמנות ב'תנועת תרבות' ומפעילה יוזמות לשינוי חברתי דרך אמנות. משלימה תואר שני בתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים. במקביל לומדת לתואר שני בטיפול באמנות באוניברסיטת חיפה. בוגרת תוכנית רוטשילד ותוכניות גישור באמצעות אמנות, בהן תוכנית מטעם השגרירות האמריקאית.

דליה כספי • מורה לאמנות ויוצרת. בוגרת התכנית להוראה רב־תחומית של מדעי הרוח והאמנויות לתואר שני באורנים.

דיאלה מדאח חלבי • צלמת. למדה במחלקה לצילום במכון לאמנויות שימושיות בדמשק. בוגרת תואר ראשון באמנויות באוניברסיטה הפתוחה (התמחות בתחומי המוזיקה והקולנוע). הקימה עם משפחתה את "פרויקט מג'אז" לתרבות ואמנות במג'דל שמש. השתתפה בתערוכות אמנות רבות בארץ ובחו"ל. סטודנטית לתואר שני בתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים.

יונה מייזליש • ציירת ותלמידה בסטודיו לציור של אלי שמיר. בוגרת תואר ראשון במחשבת ישראל וסטודנטית לתואר שני בתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים.

יובל מסאס • יוצרת ומוזיקאית, סטודנטית שנה ג' להיסטוריה, לספרות ומבע יצירתי ולדרמה וחינוך במכללת אורנים. מאז 2022, עוזרת עריכה ב"קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות".

ליה נברו • ציירת. מתגוררת ועובדת בתל אביב. בוגרת תואר ראשון במדרשה לאמנות בבית ברל ותואר שני באורניות חזותית במסלול ABR בפקולטה לאמנויות בסמינר הקיבוצים, תל אביב.

לובנא נוואטחה מאהלי • אמנית. ספר האומנית שלה, "הדיאלקטיקה של החומר", פורסם ב־2017. הייתה מדריכת אמנות ומורה לאמנות פלסטית במשרד החינוך. בוגרת תואר ראשון בהוראת אמנות, וכעת לומדת לתואר שני בתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים.

רגד סואעד • מכפר חוסנייה שבגליל התחתון. השנה סיימה תואר ראשון באמנות וחינוך. מתמקדת בעבודותיה בהתבוננות ובחקר שמתחיל במעגל האישי ומתרחב למעגל החברתי־תרבותי, חקר החיבור בין זהות ונושאים אישיים לתרבות ומרחב.

טל סנטור • סטודנטית שנה ג' בחוג לאמנות וחינוך במכללת אורנים.

אחמד עומר • סופר סורי־כורדי, יליד עאמודא. הוא כותב רשימות בעיתונים ופרסם שמונה ספרים: מקסוף אל-עומר, לב האפרסק, צ'רלס בן דיקינס, סותר כוונה, מלחמת אזרחים, דוכיפת בתוך בקבוק, בארץ דודה מרקל, אמרא' אלקייס הכורדי.

ליאל עמרן • אמנית מתחילה, בוגרת החוג לאמנות באורנים.

דורותי פארקר (1893–1967) • סופרת, משוררת, עיתונאית, תסריטאית ומבקרת תיאטרון אמריקנית ממוצא יהודי. ספריה ושיריה מתאפיינים בציניות, במודעות עצמית, בהומור עוקצני ובמקבריות.

מרינה פוזנר • יוצרת רב־תחומית ומנהלת אמנותית. מתמחה ביצירה של מרחבים חווייתיים ועיצוב חוויית אכילה. למדה עיצוב רב־תחומי וחינוך, אוצרות ומוזיאולוגיה ופילוסופיה והיסטוריה של המדעים והרעיונות. בימים אלו מסיימת תואר שני באורניות חזותית בסמינר הקיבוצים. חוקרת כיצד אינטרסים אמנותיים, שיווקיים וחברתיים יכולים לתרום זה לזה ולחברה טובה יותר באמצעות חוויות אמנות הקולינריה. מאמינה באהבה ובאמנות ככלים לחיבור בין אנשים, לגילוי, לביטוי ולשינוי מציאות.

תאיו פסי • מורה בתיכון אנתרופוסופי וסטודנטית שנה ג' במכללת אורנים. מחברת הספר "מי שאהיה" שיצא לאור ב־2023.

טל פרידמן • סטודנטית שנה ג' בחוג לחינוך ובחוג לספרות. כותבת שירה. "בתקופת המלחמה הכתיבה משמשת עבורי מקום לפרוק, להישבר ולהתפרק ומאפשרת לי בנייה ויצירה מחדש".

יחיל צבן • העורך הספרותי של "קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות", חוקר ספרות עברית, מתמחה בספרות ההשכלה, בתאוריה ספרותית, בפילוסופיה ובתאוריה של מזון ואכילה. עורך סדרת ספרי העיון **גלוסקאות** על תרבות המזון הישראלית. ספרו האחרון **ספרים הרבה** על תעשיית הספרים יצא לאור ב־2020.

לנה צ'קלר קרייניץ • ילידת 1976. סטודנטית שנה א' לתואר שני בגיל הרך ואימא לשתי בנות. "התחלתי לכתוב בגיל 17, אך שתקתי אחרי העלייה ארצה בשנת 1996. חזרתי לכתוב לפני שמונה שנים ומאז כותבת רק בעברית".

עדינה קיי • אמנית. בוגרת החוג לאמנות, יצירה ופילוסופיה באוניברסיטת חיפה. בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות במכללת אורנים. בוגרת תואר שני בטיפול באמנות ויצירה מאוניברסיטת לסלי, ובוגרת לימודי פסיכותרפיה ממוקדת טראומה באוניברסיטת תל אביב בשיתוף נט"ל. יוצרת בסדנת ההדפס ע"ש אריה רוטמן באורנים ובסדנה ע"ש גוטסמן בקיבוץ כברי. עובדת בסטודיו פרטי.

ינאי קלנר • אמן רב־תחומי ומרצה במכללת אורנים. גר ופועל בחיפה.

אלה קריגר • חוקרת, מרצה ועורכת "קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות". בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות באורנים. למדה בתוכנית הבין־תחומית לאמנויות באוניברסיטת תל אביב (תואר שני) ובאוניברסיטת יקובס ברמן (תואר שלישי). מלמדת בחוג לאמנות ובתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים.

רעי רביב • אמן, מורה לאמנות ומלווה מורים להוראה בין־תחומית בשילוב אמנויות. חבר 'תנועת תרבות'. בוגר תואר שני בתוכנית להוראה רב־תחומית במכללה האקדמית אורנים.

גלעד רייכנבאום • במאי ויוצר דוקומנטרי. בוגר תואר ראשון בקולנוע דוקומנטרי במרכז האקדמי ויצו בחיפה ותואר שני במדעי הרוח בגישה בין־תחומית במכללת אורנים.

חובב רשלבך • בוגר בצלאל בעיצוב תקשורת חזותית ותואר שני בחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב. דוקטור בחוג לפרשנות ותרבות באוניברסיטת בר אילן. אמן. מרצה על אסתטיקה, על תורת הצבע ועל מחשבות על מעשה האמנות, וכן מלמד רישום במכון לאמנות במכללה האקדמית לחינוך באורנים.

רשימת קישורים

מרינה פוזנר
2023, Bread And Butter
6:15 דקות

הדר בן מאיר
2021, בנג'י! בייבי
3:15 דקות, וידאו

ינאי קלנר
2021, קרוסלה
עץ, דליי פלסטיק ומנוע
210×180 ס"מ

קו נטוי כתב עת לספרות ולאמנות
המרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים
דואר טבעון 3600600

